

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning

til

Vejledende Læsetest for Voksne 2 (VLV-2)

Februar 2018

Indhold

Forord.....	2
Brug af Vejledende Læsetest for Voksne. Et overblik.....	3
Indledning.....	4
Vejledning om undervisning	5
Færdigheder i læsning	6
Opbygning af Vejledende Læsetest for Voksne, 2. udgave	7
Testtagning	8
Testlederen.....	8
Udstyr.....	8
Udskrift af resultater	8
Klargøring	8
Instruktion og gennemførelse	8
Testvurdering og vejledning.....	11
Eksempler på deltagerprofiler – med vejledning.....	13
Bilag A. Instruktioner i testprogrammet	17
Tekstlæsning: Hvilket ord passer bedst?	17
Ordforråd. Hvilket billede passer til ordet?	18
Ordlæsning. Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?	19

Forord

Vejledende Læsetest for Voksne (VLV) foreligger nu i en digitaliseret og opdateret udgave (VLV-2). VLV-2 er udviklet som et redskab til brug for vurdering af voksnes læsefærdigheder ved indgangen til Forberedende Voksenundervisning (FVU) og Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

Testen kan give et relativt hurtigt fingerpeg om voksnes færdigheder i læseforståelse (tekstlæsning) og i to vigtige forudsætninger for læseforståelse – ordafkodning og ordkendskab. Testen har vejledende grænseværdier, som kan støtte vurderingen af, om FVU-læsning eller evt. Ordblindeundervisning (OBU) kan være relevant for den voksne. Testen er vejledende, resultaterne er ikke forpligtende for hverken den voksne eller for uddannelsessteder.

VLV-2 kan anvendes på alle nuværende pc'er, bærbare computere og tabletcomputere (iPad osv.) med internetadgang. Desuden er indholdet opdateret i 2. udgave af VLV ved, at tekst er udskiftet i tekstlæsningsdelen, og der er sket en mere gennemgribende opdatering af ord og billeder i ordforrådstesten.

VLV-2 er udviklet, så den er lige så svær (eller let) som VLV-1. Derfor kan man bruge de anbefalede grænseværdier fra VLV-1. Udviklingsarbejdet er dokumenteret i *VLV-2. Vejledende Læsetest for voksne 2. Teknisk rapport v.2.1* (Center for Læseforskning og Undervisningsministeriet, november 2017).

2.-udgaven af VLV er udformet, afprøvet og dokumenteret for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet af Vibeke Sønderberg Asmussen, Anna Steenberg Gellert og Carsten Elbro, Center for Læseforskning ved Københavns Universitet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, januar 2018.

Brug af Vejledende Læsetest for Voksne. Et overblik

- Vejledende Læsetest for Voksne 2. udgave (VLV-2) er obligatorisk til vurdering af mulig deltagelse i FVU-læsning. I AMU bliver testen benyttet i forbindelse med en eventuel vurdering af AMU-deltagernes basale færdigheder indenfor læsning, skrivning og stavning. Testen har vejledende grænseværdier, som kan støtte vurderingen af, om FVU-læsning eller evt. OBU kan være relevant for den voksne.
- VLV-2, som er vejledende, kan ikke alene bidrage til at give indblik i den voksnes generelle læseniveau (tekstlæsning), men kan også bidrage til en indledende undersøgelse af, om eventuelle vanskeligheder kan skyldes ordblindhed og/eller sprogvanskeligheder. Yderligere undersøgelse vil være påkrævet.
- Testen kan afvikles fra alle computere og tablets, men giver *ikke* pålidelige resultater fra smartphones.
- Inden en deltager sættes i gang med testen, skal testen være gjort klar på computeren, og deltageren skal være informeret om testen.
- Når en deltager har gennemført testen, udleveres testresultatet til testdeltageren. Deltageren kan derefter bruge resultatet ved senere ansøgning om optagelse til FVU hos den udbyder af FVU, hvis tilbud passer til deltagerens behov, fx mht. afholdelsestidspunkt og -sted.
- Denne vejledning indeholder eksempler på, hvordan man kan rådgive voksne med forskellige resultater på de tre deltest i VLV-2.
- Testen er *ikke* et undervisnings- eller træningsmateriale.
- Spørgsmål og andre henvendelser om VLV skal rettes til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Indledning

VLV-2 afdækker deltagerens læse- og sprogfærdigheder og er udviklet til vurdering af, om FVU-læsning er det rette tilbud for den voksne, samt om de har de nødvendige basale færdigheder inden for læsning, skrivning og stavning i forhold til at kunne følge et fagrettet AMU-kursus med tilfredsstillende resultat.

Uafhængigt af baggrund for testtagningen gennemføres testen på samme måde og med samme opførelse af testresultatet. Da målet med at deltage i testen imidlertid typisk vil være forskelligt for de to målgrupper, vil vejledning på baggrund af den enkeltes testresultat være forskellig i hhv. FVU og AMU.

Ved at anvende den samme test i FVU-læsning og AMU, er det Styrelsen for Undervisning og Kvalitets forventning, at deltagere med behov for grundlæggende læse-, stave- og skriveundervisning undgår dobbelttestning ved skift fra den ene uddannelse eller uddannelsesinstitution til den anden. Testresultatet udleveres til testdeltageren, hvorefter denne kan bruge resultatet ved senere ansøgning om optagelse til FVU hos den udbyder af FVU, hvis tilbud passer til deltagerens behov, fx mht. afholdelsestidspunkt og -sted.

Testens formål

VLV-2 er udviklet til brug for uddannelsesinstitutionernes og jobcentrenes vejledning af voksne, der enten ønsker at deltage i eller overvejer at deltage i FVU-læsning eller AMU, men som har behov for at styrke sine basale færdigheder. Testen kan give et mere detaljeret supplement til Selvtest af læsning (Selvtest.nu), som udelukkende er en test af læseforståelse.

Testen er alene udviklet til de ovenfor nævnte formål og kan ikke bruges som undervisnings- eller træningsmateriale.

FVU-læsning er grundlæggende undervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling, herefter blot omtalt som FVU-læsning, der således dækker de tre delfærdigheder. Undervisningen er opdelt i 4 trin, og trin 4 afsluttes på et niveau svarende til 9. klasse med hensyn til disse delfærdigheder.

Til FVU er testen udviklet til brug for den obligatoriske testning, som uddannelsesinstitutionen skal gennemføre i forbindelse med optagelse af deltagere til FVU-læsning. Hvis FVU-læsning vurderes at være det rette tilbud for deltageren, skal deltageren placeres på det relevante trin, og heri indgår resultaterne af VLV-2. VLV-2 kan dog ikke stå alene. Uddannelsesinstitutionen anbefales at anvende vejledningen fra Undervisningsministeriet, Vejledning om trinplacering (2. udgave), som grundlag for trinindplaceringen. Se <https://www.uvm.dk/forberedende-voksenundervisning-fvu>

Til AMU er testen udviklet til brug for vurdering af deltagerens basale læse-, skrive og stavefærdigheder og til vejledning i tilknytning hertil. Alle, der deltager i en AMU-uddannelse eller får gennemført en individuel kompetencevurdering i AMU skal have mulighed for at få vurderet deres basale færdigheder og få vejledning i tilknytning hertil. Vurderingen og vejledningen skal danne grundlag for:

1. at tilrettelægge den enkelte deltagers AMU-undervisning og undervisningsmateriale med henblik på at forbedre deltagerens mulighed for at gennemføre og få et bedre udbytte af AMU-undervisningen.

2. at vejlede deltageren til undervisning i læsning, skrivning og stavning både i AMU og efter anden lovgivning, f.eks. FVU-læsning, ordblindeundervisning eller undervisning i dansk som andetsprog, når vurderingen viser, at deltageren kan formodes at have gavn heraf.
3. at vejlede deltageren til og tilrettelægge forløb, der kombinerer AMU med undervisning i læsning, skrivning og stavning, enten AMU's egen undervisning heri eller efter anden lovgivning, f.eks. FVU-læsning, når vurderingen viser, at deltageren kan formodes at have gavn heraf.

Når VLV-2 også i AMU er valgt som udgangspunkt for vurderingen af en deltagers basale læse-, stave- og skrivefærdigheder, skyldes det følgende forhold:

- Der er et meget stort sammenfald mellem målgruppen for hhv. FVU og AMU, dvs. at det er sandsynligt, at der også er et stort sammenfald mellem deres læse-, stave- og skrivefærdigheder .
- AMU- uddannelser er erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser, og der er derfor i AMU-regi ikke uddannelser, der alene har opnåelse af basale færdigheder på forskellige niveauer som selvstændige mål.
- Kravene til læse-, stave- og skrivefærdigheder er forskellige fra AMU-uddannelse til AMU-uddannelse. Alternativet til én test ville være en test til hver uddannelse, hvilket ikke er realiserbart.

Vejledning til undervisningstilbud på baggrund af testen

Voksne med utilstrækkelige færdigheder i læsning, stavning og/eller skriftlig fremstilling kan eventuelt anbefales at deltage i FVU-læsning eller et andet læseundervisningstilbud med henblik på at forbedre disse færdigheder. For eksempel har voksne med store vanskeligheder med det danske sprog snarere behov for et generelt sprogundervisningstilbud som FVU-start end FVU-læsning. For voksne med store vanskeligheder med læsning af nye ord kan det være relevant at henvise til testning for eventuel ordblindhed med henblik på at afklare, om de er berettigede til ordblindeundervisning

Ved optagelse til FVU-læsning afdækkes deltagerens ønsker og forventninger, og herefter vurderer testlederen om det er relevant, at deltageren gennemfører den obligatoriske test, eller om deltageren skal vejledes om andre tilbud. Til brug for denne samtale henvises til interviewguiden i 'Vejledning til trinplacering (2. udgave): <https://www.uvm.dk/forberedende-voksenundervisning-fvu/rapporter-og-vejledninger>

Vurdering/testning af læsefærdigheder og vejledning i tilknytning hertil skal tilbydes alle deltagere i AMU Det er frivilligt, om man som AMU-deltager ønsker at tage testen.

Det er vigtigt at informere deltageren om testen og dens formål gennem en indledende samtale. Testen efterfølges altid af en individuel vejledningssamtale, som tager udgangspunkt dels i deltagerens testresultater, dels i læsekravene på deltagerens aktuelle AMU-uddannelse, dels i deltagerens fremtidige erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesønsker og læsekravene i forhold hertil samt i de forskellige læseundervisningstilbud, både i AMU og efter anden lovgivning, her især FVU.

Vurderer man på baggrund af den indledende samtale, at FVU-læsning kan være det rette

tilbud, gennemføres den obligatoriske test.

Sigtet med Vejledende Læsetest for Voksne er at afdække aspekter af voksnes læse- og sprogfærdigheder med henblik på at bidrage til svar på følgende spørgsmål:

1. Kan det anbefales, at den voksne deltager i et læseundervisningstilbud?
2. Kan det anbefales, at den voksne i stedet henvises til et generelt sprogundervisningstilbud?
3. Kan det anbefales, at den voksne henvises til test for ordblindhed?

Besvarelsen af disse spørgsmål danner udgangspunkt for vejledning af den voksne i både FVU- og AMU-systemet. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at en test på en halv times varighed *ikke* kan give et dækkende billede af deltagerens færdigheder og forudsætninger.

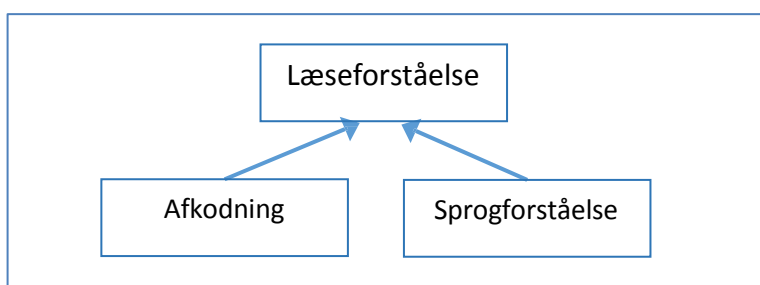
Testen viser heller ikke, om den voksne selv *oplever* et behov for at forbedre sine færdigheder i læsning, stavning og/eller skriftlig fremstilling og eventuelt er motiveret for at deltage i et særligt undervisningstilbud.

Derfor kan resultaterne på Vejledende Læsetest for Voksne ikke alene danne grundlag for vejledningen af en voksen, men må ses i sammenhæng med dennes baggrund, behov og ønsker.

Færdigheder i læsning

VLV-2 bygger på den enkle læsemodel: Læseforståelse = Afkodning x Sprogforståelse
svarende til Tekstlæsning = Ordlæsning x Sprogforståelse.

Denne enkle opdeling af de mange delfærdigheder i læsning ligger til grund for Undervisningsministeriets øvrige læsetest, herunder de nationale test i dansk, læsning. Opdelingen betyder i praksis, at både den samlede læsefærdighed (læseforståelse) vurderes, og at de to delfærdigheder, afkodning og sprogforståelse, vurderes:

Figur 1. Den enkle læsemodel: Niveauet i læseforståelse (tekstlæsning) bestemmes af færdigheder i afkodning (ordlæsning) og i sprogforståelse. Mange andre faktorer spiller en rolle ved at påvirke niveauet i afkodning og/eller sprogforståelse.

Læseforståelse defineres som færdigheder i at forstå tekster med et givet formål. *Læseforståelse* kaldes 'tekstforståelse' i de nationale test eller bare 'læsning' i daglig tale. Læseforståelsen hos personer med læsevanskeligheder er utilstrækkelig til at opfylde formålet med at læse teksten. Niveauet og eventuelle vanskeligheder i tekstlæsning bestemmes af to grupper af delfærdigheder i læsning. De kan sammenfattes under betegnelserne *afkodning* og *sprogforståelse*.

Afkodning er færdigheder i at identificere skrevne ord. Afkodningen kan bygge på forskellige strategier. De bedst kendte er umiddelbar genkendelse af den unikke bogstavfølge i et ord og genkendelse af ord via de enkelte bogstavers lyde.

Sprogforståelse er færdigheder i at gendanne et forestillingsindhold på basis af de afkodede ord og forhåndsviden om tekstens begrebsverden. Det er stort set de samme færdigheder, der ligger til grund for sprogforståelsen, når man læser, som når man lytter.

Grænserne for utilstrækkelig læsefærdighed varierer naturligvis mellem personer og mellem læsesituationer. Der er *to grupper af årsager til læsevanskeligheder* ifølge den enkle model ovenfor.

Læsevanskeligheder kan enten skyldes vanskeligheder med afkodning af ord, eller de kan skyldes vanskeligheder med sprogforståelse i læsning, eller evt. vanskeligheder med begge dele.

Afkodningsvanskeligheder er dominerende ved ordblindhed; mens vanskeligheder med sprogforståelse fx er dominerende ved læsning på et fremmed- eller andetsprog. Men der er også voksne, som har vanskeligheder med sprogforståelse ved læsning på deres modersmål.

En første undersøgelse af *årsager* til læsevanskeligheder vil således bestå i en undersøgelse og vurdering af færdighederne i henholdsvis afkodning og i sprogforståelse.

Opbygning af Vejledende Læsetest for Voksne, 2. udgave

Vejledende Læsetest til Voksne er i 2. udgave udviklet og afprøvet i en netbaseret version. 2. udgave er ikke identisk med 1.-udgaven, selv om opbygningen og grænseværdierne er de samme.

Testens opbygning

Testen består af følgende tre deltest:

Tekstlæsning: Hvilket ord passer bedst?

Ordforråd: Hvilket billede passer til ordet?

Ordlæsning (afkodning): Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?

Tekstlæsning: Hvilket ord passer bedst?

Testen afdækker deltagerens færdigheder i tekstlæsning (læseforståelse). Testen har særligt fokus på forståelsen af betydningsmæssige sammenhænge mellem tekstdele. I testen indgår 10 tekster af varierende længde. I teksterne er der indsat i alt **42** kantede parenteser. I hver parentes vælges det ord, der passer bedst i sammenhængen. I nogle af opgaverne skal deltageren identificere det korrekte tekstbånd (fx hvem et stedord henviser til); mens andre opgaver lægger op til, at deltageren skal drage en følgeslutning på basis af tekstens oplysninger. Deltageren får **10 minutter** til at løse så mange af de **42 opgaver** som muligt.

Ordforråd: Hvilket billede passer til ordet?

Testen afdækker deltagerens receptive ordforråd (den vigtigste komponent i sprogforståelse). Deltageren hører et ord og skal udpege det rigtige af fire billeder. Deltesten indeholder i alt **33 opgaver**. Der er **10 sekunder** til løsning af hver opgave, inden testen automatisk går videre., dvs. at denne deltest tager samlet op til ca. 6½ minut.

Ordlæsning: Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?

Testen afdækker deltagerens færdighed i at læse nye ord ved hjælp af en lydligt baseret læsestrategi (en central færdighed i afkodning). Opgaven går ud på at vælge det af fire ord, der lyder som et rigtigt ord, når det udtales (f.eks. syb / san / læl / syf, hvor kun 'san' lyder som et rigtigt ord (sand), og dermed er det rigtige svar). Opgaven kan løses ved at sætte en passende lyd til hvert bogstav i ordene. Deltageren får 5 minutter til at løse så mange af de i alt **38**

delopgaver som muligt. Der er ingen tidsgrænse for de enkelte delopgaver.

Der er grundigere beskrivelser af de enkelte deltest i den tekniske rapport fra udviklingen af VLV version 2 (afsnit 2). Desuden er der en udskrift af den mundtlige, indtalte vejledning med tilhørende skærbilleder i bilag A.

Testtagning

Testlederen

Testlederen skal sikre, at deltageren gennemfører testen selvstændigt, således at testresultatet giver et reelt billede af deltagerens færdigheder. Det anbefales, at testlederen inden testtagningen selv har gennemført testen og læst instruktionerne grundigt, således at testsituationen og testen er velkendt for testlederen.

Testlederen skal være opmærksom på, at deltagere evt. kan have vanskeligheder med at scrolle. Testlederen skal derfor følge med i, hvordan deltagerne klarer at navigere på skærmen for ikke at gå i stå under testen.

Udstyr

VLV-2 fungerer med både pc'er, Mac-computere og tablets. Testen fungerer med de mest almindelige styresystemer – Windows XP, 7 og 10, og Mac og tablet – og med de almindeligt udbredte internetbrowsere Chrome, Firefox, Internet Explorer og Safari.

VLV-2 fungerer *ikke* til smartphones, fordi teksterne ikke er tilpasset de små skærme.

Udskrift af resultater

Resultaterne bliver *ikke* automatisk gemt på computeren eller andre steder. Derfor er man nødt til at vælge *mindst én* af disse muligheder:

1. Computeren skal være tilkoblet en printer for at det er muligt at skrive resultaterne ud på papir (evt. i et skema), når de fremkommer på skærmen.
2. Computeren skal kunne danne eller printe til en (digital) pdf-fil i stedet for at skrive ud til en printer. Der findes programmer, som kan dette. Pdf-fil gemmes og indlæses senere, redigeres og evt. printes i f.eks. Word.

Udskriften er testdeltagerens dokumentation for testresultaterne og udgangspunkt for den efterfølgende vurdering og vejledning.

Klargøring

Det anbefales,

1. at der står en fungerende computer eller tablet klar til deltageren (deltagerne),
2. at computeren er forbundet med internettet, og at der er logget ind på testens hjemmeside,
3. at testlederen har sikret sig, at programmet faktisk kan køre på computeren,
4. at lydafspilningen fungerer; klik på knappen ”Tjek lyden”,
5. at der er hovedtelefoner til hver deltager, og
6. at en printer er tilkoblet – eller etableret en anden mulighed for at få udskrevet resultaterne (se ovenfor).

Instruktion og gennemførelse

Testen kan gennemføres med en enkelt deltager eller på hold.

Inden deltagerne går i gang, oplyser testlederen,

- at oplysningerne på skærmen kun vil blive brugt i denne sammenhæng,
- at det meste af instruktionen vil komme gennem hovedtelefon (evt. højttaler ved kun én deltager). Derfor skal deltagerne lige afprøve lyden ved at klikke på knappen "Tjek lyden". Hvis lyden er for svag eller for kraftig, er det vigtigt, at den bliver justeret,
- At testen består af tre forskellige deltest og varer i alt ca. en halv time. Der er begrænset tid til rådighed, så det er ikke sikkert, at alle opgaverne kan nås at blive besvaret. Før hver deltest er der en instruktion,
- at man går videre ved at trykke på den runde grønne knap med den lille hvide pil i,
- at man ikke kan gå tilbage i testen - kun frem,
- at når testen er færdig, vil hver deltager få udleveret resultaterne. Deltageren bør gemme testresultatet ved evt. senere ønske om at deltage i FVU-læsning, og
- at testlederen eventuelt kan hjælpe deltagerne med at indtaste personoplysningerne på testens forside, se nedenfor

Derefter kan deltagerne gå i gang med selve testen (de indtalte instruktioner findes i bilag A).

Efter den sidste opgave i deltest 3 ("Hvilket ord lyder som et rigtigt ord") kommer deltageren frem til en resultatside, hvorefter testlederen overtager den videre håndtering. Testlederen sørger for, at resultatet bliver udskrevet på papir (evt. til en pdf-fil).

Vejledende Læsetest for Voksne, 2. udgave

Start læsetesten her TJEK LYDEN

Navn:

Uddannelsessted:

Køn: Mand Kvinde

Fødselsår:

Hvilket sprog er du bedst til: Dansk Et andet sprog end dansk Både dansk og et andet sprog

[START TEST >](#)

Figur 2. Forsidebilledet. Oplysningerne fra deltageren bliver kun videreført til resultatsiden. De bliver ikke gemt.

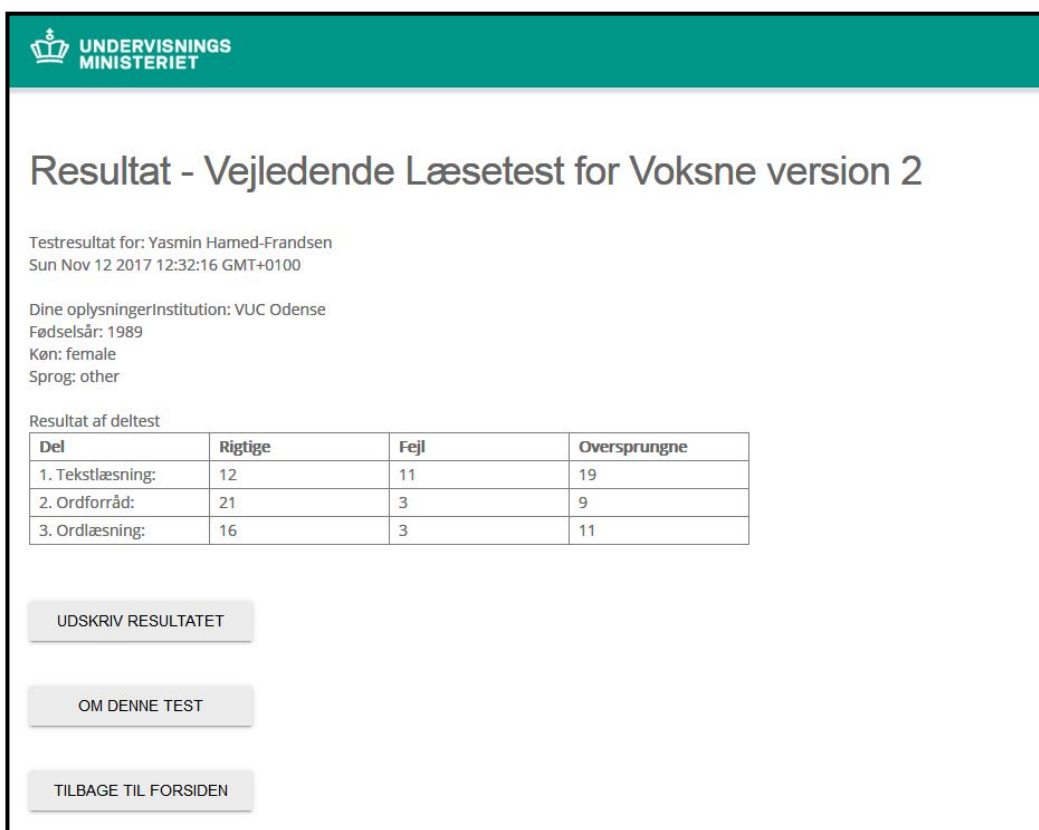
Testvurdering og vejledning

Sigtet med *Vejledende Læsetest for Voksne* er at afdække aspekter af voksnes læse- og sprogfærdigheder med henblik på at bidrage til besvarelse af følgende spørgsmål:

1. Kan det anbefales, at den voksne deltager i et læseundervisningstilbud?
2. Kan det anbefales, at den voksne i stedet henvises til et generelt sprogundervisningstilbud?
3. Kan det anbefales, at den voksne henvises til test for ordblindhed?

Opfølgning med deltageren

Testleder eller en vejleder gennemgår efter testafviklingen resultatet med hver enkelt deltager. Der må ikke udleveres facitliste til testen eller lignende til deltageren.

UNDERSVINGNS
MINISTERIET

Resultat - Vejledende Læsetest for Voksne version 2

Testresultat for: Yasmin Hamed-Frandsen
Sun Nov 12 2017 12:32:16 GMT+0100

Dine oplysninger
Institution: VUC Odense
Fødselsår: 1989
Køn: female
Sprog: other

Resultat af deltest

Del	Rigtige	Fejl	Oversprungne
1. Tekstlæsning:	12	11	19
2. Ordforråd:	21	3	9
3. Ordlæsning:	16	3	11

UDSKRIV RESULTATET

OM DENNE TEST

TILBAGE TIL FORSIDEN

Figur 3. Resultatsiden. Oplysningerne bliver ikke gemt, men gennemgås med deltageren umiddelbart efter testafviklingen.

Antallet af enkeltopgaver i de tre deltest:

42 enkeltopgaver i Tekstlæsning

33 enkeltopgaver i Ordforråd

38 enkeltopgaver i Ordlæsning (afkodning)

Det er *antal rigtige* i hver af de tre deltest, der skal lægges vægt på ved gennemgangen af resultaterne og ved vejledningen af deltageren (se nedenfor).

Oplysningerne om fejl og oversprungne er til evt. senere pædagogisk brug. Her er det nødvendigt at vide, at antal oversprungne i *deltest 1 af tekstlæsning* både dækker over enkeltopgaver, som deltageren ikke har forsøgt at løse (ikke har klikket på), og opgaver på sider, som deltageren ikke er nået til inden for tidsgrænsen (på 10 minutter). Så et højt antal

oversprungne kan både tyde på usikkerhed og på en langsom læsning.

Antal oversprungne i *deltest 2* af ordforråd er udelukkende de delopgaver, som deltageren ikke har forsøgt inden for tidsgrænsen for den enkelte delopgave (10 sek.).

Antal oversprungne i *deltest 3* af ordlæsning er udelukkende de enkeltopgaver, hvor deltageren ikke har forsøgt at besvare, men trykket på den grønne pil for at se den næste opgave. Antal oversprungne omfatter således *ikke* enkeltopgaver, som deltageren ikke er nået til inden for tidsgrænsen. Et relativt højt antal oversprungne (højere end antal fejl) i denne deltest tyder ofte på særlig stor usikkerhed.

Efter gennemgangen bør hver deltager opleve, at det har været værd at deltage i testen, at de har fået en forklaring på resultatet af de enkelte deltest, og at de har fået en relevant vejledning. Deltageren bør desuden opleve, at udbyderne af hhv. FVU og AMU følger op på testresultaterne og deltagerens valg på baggrund af vejledningen, og at de iværksætter de aftalte tilbud, se ovenfor side 5.

Nedenstående skema giver en oversigt over vejledning på baggrund af deltagernes testresultater. Der er en udbygget vejledning med eksempler i det næste afsnit.

Deltest	Antal point	Vejledning
1. Hvilket ord passer bedst? (Tekstlæsning)	0-30	Den voksne kan vejledes til at deltage i et undervisningstilbud på niveau med FVU-læsning, med mindre testresultaterne på deltest 2 eller 3 indikerer, at et sådant tilbud ikke er det rette.
	31-41	Det skønnes, at den voksne har relativt gode læsefærdigheder og kan vejledes til at deltage i et undervisningstilbud på et højere niveau end FVU-læsning.
2. Hvilket billede passer til ordet? (Ordforråd)	0-15	Det skønnes, at den voksne har et relativt begrænset dansk ordforråd og kan vejledes til at deltage i et sprogundervisningstilbud snarere end et læseundervisningstilbud som FVU-læsning.
	16-37	Den voksne kan vejledes til at deltage i et undervisningstilbud på niveau med FVU-læsning, med mindre testresultaterne på deltest 1 eller 3 indikerer, at et sådant tilbud ikke er det rette.

3. Hvilket ord lyder som et rigtigt ord? (Ordlæsning)	0-10	Den voksne kan eventuelt henvises til test for ordblindhed, specielt hvis han eller hun har oplevet vanskeligheder med at tilegne sig læse- og stavefærdigheder på sit modersmål (eller det sprog, som han eller hun først har lært at læse).
---	------	---

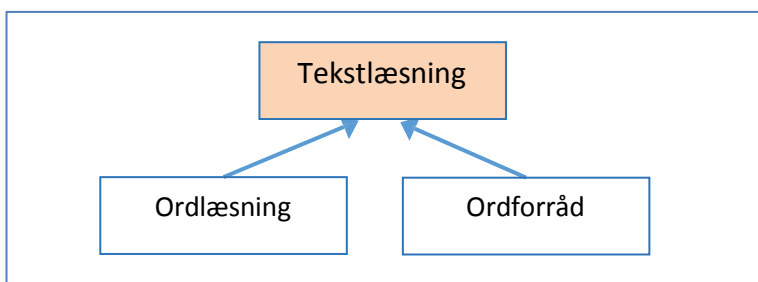
11-38	Den voksne kan vejledes til at deltage i et undervisningstilbud på niveau med FVU-læsning, med mindre testresultaterne på deltest 1 eller 2 eller andre oplysninger indikerer, at et sådant tilbud ikke er det rette.
-------	---

Eksempler på deltagerprofiler – med vejledning

Profil 1: Den uøvede læser

begrænset tekstlæsefærdighed - uden store problemer med ordforråd eller ordlæsning

Med en score i *tekstlæsning (deltest 1)* på 30 point eller derunder vurderes, at deltagerens læsefærdigheder ligger på et niveau, som svarer til niveauet indenfor FVU- læsning.

Hvis deltageren *ikke* har store vanskeligheder med ordforråd (deltest 2) eller med ordlæsning (deltest 3), så kan deltageren vejledes om at deltage i et undervisningstilbud på niveau med FVU-læsning.

I AMU kan deltagere, der ikke ønsker at deltage i FVU-læsning, evt. vejledes til at gennemføre AMU's faglige læsning og skrivning i tilknytning til deltagerens AMU-uddannelse. Desuden kan det overvejes, om der evt. er behov for at tage højde for deltagerens læsefærdigheder i AMU-undervisningen og i valg af undervisningsmaterialer. Anvendelse af hjælpemidler kan også overvejes. Behovet for tilpasning m.v. afgøres af faglæreren på deltagerens AMU-uddannelse, som kender uddannelsens krav til læse-, stave- og skrivefærdigheder.

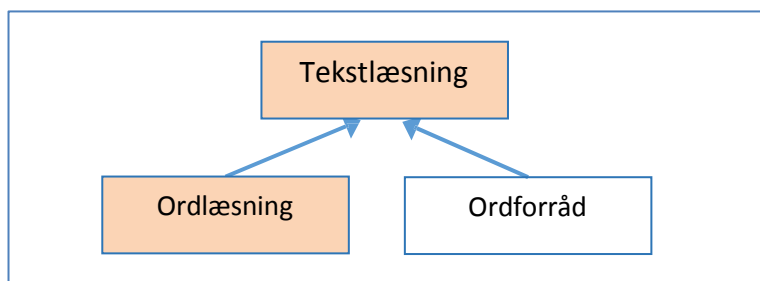
Vær opmærksom på, at VLV-2 er vejledende. Den vigtigste indikator for, om FVU-læsning eller andre læseundervisningstilbud er et godt tilbud for deltageren, er, om deltageren selv har lyst til at forbedre og supplere sine læse-, stave- og skrivefærdigheder eller – i AMU – måske snarere ønsker AMU-undervisningen tilrettelagt, så det undersøges, hvorvidt der kan kompenseres for deltagerens eventuelle utilstrækkelige læse-, stave- og skrivefærdigheder.

I AMU skal vejlederen være opmærksom på, om uddannelsesinstitutionen selv er udbyder af FVU-læsning. Hvis ikke, kan uddannelsesinstitutionen godt vejlede om og til FVU-læsning, men ikke optage til eller gennemføre FVU. Det anbefales, at AMU-udbyderen indgår aftale med en lokal udbyder af FVU, f. eks. VUC, med henblik på at lette overgangen og adgangen til FVU-læsning for deltageren eller selv indgår driftsoverenskomst med VUC om et udbyde FVU.

Profil 2: Mulig ordblindhed

begrænset tekstlæsefærdighed – og store problemer med ordlæsning, men o.k. ordforråd

Der er muligvis tale om *ordblindhed*, når deltageren har en lav score på 30 point eller derunder i *tekstlæsning* (deltest 1) og en lav score i *ordlæsning* (deltest 3) på 10 point eller derunder, men en o.k. score i ordforråd (deltest 2). En sådan profil kunne tyde på, at deltageren har behov for en mere grundlæggende læse-, stave-, skriveundervisning.

Deltageren bør vejledes om andre relevante undervisningstilbud end FVU, fx ordblindeundervisning for voksne. Deltagelse i ordblindeundervisning forudsætter gennemførelse af Ordblindetesten.

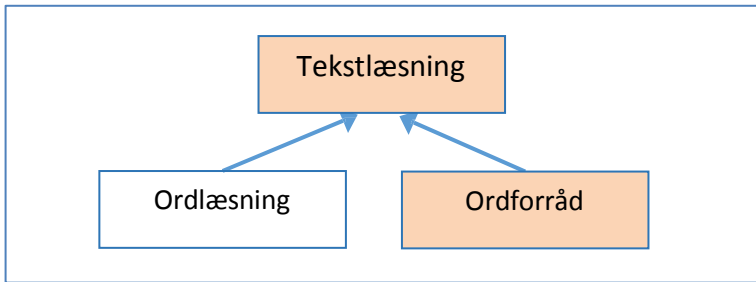
I AMU kan en lav score i ordlæsning betyde, at deltageren kunne have nytte af at gennemføre AMU's faglige læsning og skrivning i tilknytning til deltagerens faglige AMU-uddannelse og af, at der i AMU-undervisningen tages højde for deltagerens læsevanskeligheder. Desuden må behovet for tilpassede undervisningsmaterialer og anvendelse af egentlige hjælpemidler overvejes. Behovet for tilpasning m.v. afgøres af faglæreren på deltagerens AMU-uddannelse, som kender uddannelsens læse-, stave- og skrivekrav.

For deltagere med et *andet bedste sprog end dansk* kan en lav score i ordlæsning skyldes mere generelle dansksproglige vanskeligheder end egentlige ordblindevanskeligheder. Deltageren vil i givet fald have en lav score på deltesten af ordforråd (under 16). En tosproget deltager bør derfor som udgangspunkt kun henvises til ordblindeundervisning, hvis den tosprogede også har oplevet vanskeligheder med at tilegne sig læse- og stavefærdigheder på modersmålet (eller det sprog, som deltageren har lært at læse). Hvis ikke deltageren har oplevet sådanne vanskeligheder, kan der f.eks. henvises til sprogundervisning som FVU-start eller til at deltageren følger dansk som andetsprog i AMU i tilknytning til den faglige AMU-uddannelse, som i eksempel 3.

Profil 3: Vanskeligheder med sprogforståelse

begrænset tekstlæsefærdighed – og begrænset ordforråd, men o.k. ordlæsning

Vanskeligheder med tekstlæsning sammen med et begrænset ordforråd (deltest 2 på 15 point eller derunder) tyder på vanskeligheder med sprogforståelse. Det kan derfor ikke anbefales, at deltageren følger almindelig læse-, skrive- staveundervisning på niveau med FVU-læsning, da deltageren sandsynligvis vil have brug for et undervisningstilbud, der i højere grad tager udgangspunkt i deltagerens særlige sproglige forudsætninger.

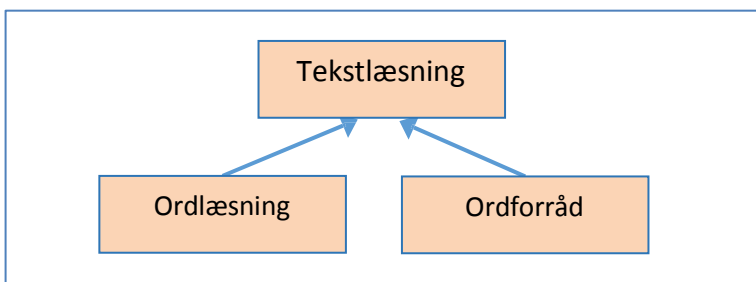
Hvis deltagerens modersmål er *dansk*, kan han eller hun f.eks. også vejledes om specialundervisning for voksne. Hvis deltageren *ikke har dansk* som modersmål, kan vedkommende fx vejledes om FVU-start, sprogskolernes danskundervisning, dansk som andetsprog i AMU, aftenskolernes tilbud eller andre relevante tilbud.

I AMU kan deltageren desuden vejledes til særlige forløb for flygtninge og indvandrere i AMU, hvor det f.eks. er muligt at gennemføre dansk som andetsprog kombineret med erhvervsrettet AMU-uddannelse og at forlænge varigheden af deltagerens AMU-uddannelse med 25 %. I AMU vil deltageren sandsynligvis desuden kunne have gavn af, at der i AMU- undervisningen tages højde for deltagerens begrænsede ordforråd. Desuden må behovet for tilpassede undervisningsmaterialer og forskellige hjælpemidler overvejes. Behovet for tilpasning m.v. afgøres af faglæreren på deltagerens AMU-uddannelse, som kender uddannelsens krav til deltagerens ordforråd.

Profil 4: Eventuelt sammensatte vanskeligheder

begrænset tekstlæsefærdighed – begrænset ordforråd og begrænset ordlæsning

Her kan det være vanskeligt at vurdere hovedårsagen til vanskelighederne med tekstlæsning. Et meget begrænset ordforråd også kan nemlig føre til en lav score i ordlæsning, fordi testen i ordlæsning netop kræver, at deltageren kan afgøre, om noget er et rigtigt ord på dansk eller ej.

For at afgøre, om der er tale om eventuel ordblindhed (især når modersmålet ikke er dansk), kan man dels spørge deltageren, om vedkommende har oplevet vanskeligheder med at tilegne sig læse- og stavefærdigheder på modersmålet (eller på det sprog, som den pågældende først har lært at læse). I givet fald er det en mulighed at gennemføre Ordblindetesten, fordi den kan gennemføres uafhængigt af foretrukket sprog.

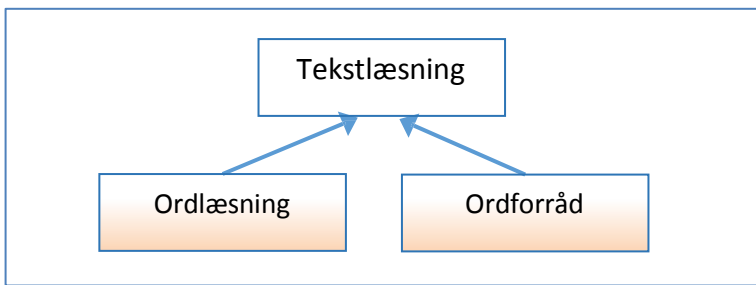
Profil 5. God tekstlæsning

- evt. med mindre vanskeligheder med ordlæsning og/eller ordforråd

Med en høj score i tekstlæsning (deltest 1 på over 30 point) skønnes deltageren at have relativt

gode læsefærdigheder.

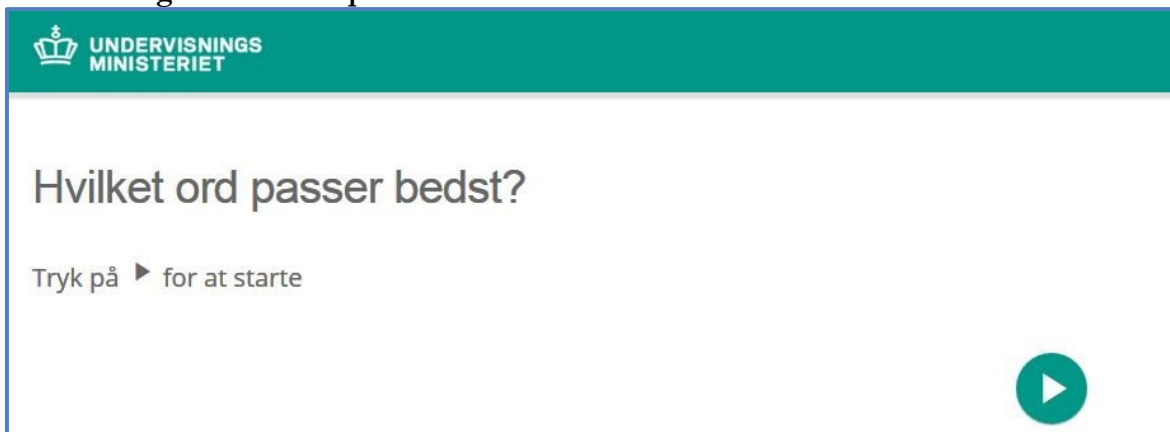

Deltageren vejledes om andre relevante undervisningstilbud på et højere niveau end FVU-læsning, fx dansk i almen voksenuddannelse (avu) eller danskundervisning i HF. Hvis deltageren viser tegn på vanskeligheder med ordlæsning (under 11 point), kan man vejlede som ved profil 2: Mulig ordblindhed. Der kan være tale om en dygtig, øvet læser, der er god til at kompensere for sin ordblindhed. I givet fald har deltageren sandsynligvis stavevanskeligheder. Hvis deltageren viser tegn på generende vanskeligheder med ordforråd (under 15 point), kan man vejlede som ved profil 3: vanskeligheder med sprogforståelse.

Bilag A. Instruktioner i testprogrammet

Deltagerne må ikke få hjælp til at løse de enkelte opgaver, da resultaterne skal vurderes pålideligt. Men det kan hænde, at en deltager har svært ved at forstå en *instruktion* til en deltest. Her kan testlederen evt. hjælpe, *inden* testen går i gang. For at gøre denne hjælp så god som muligt, er der her en oversigt over instruktionerne i testprogrammet.

Tekstlæsning: Hvilket ord passer bedst?

Hver af de tre deltest har en sådan forside. Forsiden giver blot en mulighed for at holde pause, før man går i gang med den næste deltest. Der er ingen instruktion her.

Instruktionen i programmet lyder: ”I denne opgave skal du læse nogle tekster, hvor der er indsat parenteser. I hver parentes er der fire ord, som du skal vælge imellem.

Du skal vælge det ord, der passer bedst ind i sammenhængen. Her kommer et eksempel: *Henrik arbejder som postbud. [Det Han De Hun] bor i en lille by uden for Roskilde.* Der er sat en prik foran ordet *han*. Det er det ord, der passer bedst, fordi Henrik er en mand. Så kommer der til at stå:

Henrik arbejder som postbud. Han bor i en lille by uden for Roskilde.

Klik på pilen for at gå videre.”

”Nu fortsætter teksten:

Han plejer at stå tidligt op om morgenen, [mens skønt fordi efter] han skal være på posthuset i Roskilde kl. 6.

Der er sat en prik foran ordet *fordi*. Det er det ord, der passer bedst i sammenhængen. Så kommer der til at stå:

Han plejer at stå tidligt op om morgenen, fordi han skal være på posthuset i Roskilde kl. 6.

Klik på pilen.”

 **UNDERVISNINGS
MINISTERIET**

Hvilket ord passer bedst?

Eksempel

Henrik arbejder som postbud. [Det Han De Hun] bor i en lille by uden for Roskilde.

Han plejer at stå tidligt op om morgenen, [mens skønt fordi efter] han skal være på posthuset i Roskilde kl. 6.

Men denne morgen har [det han hun den] høj feber, hoster og kan ikke stå på sine ben.

Henrik føler sig meget [vred sur forsinket syg]. Derfor bliver han hjemme.

”Nu skal du selv lave de sidste to opgaver. Teksten bliver ikke læst op. Du kan rette dine svar ved at klikke på et nyt ord. Klik på pilen, når du har lavet opgaverne.” [Testen går ikke videre, før deltageren har valgt to ord. Der er ikke korrigerende feedback.]

”Nu får du 10 minutter til at lave resten af opgaverne. Når du er færdig med en tekst, eller hvis du vil springe en tekst over, skal du klikke på pilen. Klik på pilen for at starte.”

[De 10 minutter begynder, når deltageren klikker på pilen.]

Ordforråd. Hvilket billede passer til ordet?

 **UNDERVISNINGS
MINISTERIET**

Hvilket billede passer til ordet?

Eksempel

”I denne opgave skal du finde ud af, hvilket billede der passer til det ord, du hører. Her

kommer et eksempel. Klik på det billede, der passer til ordet *mand*.”

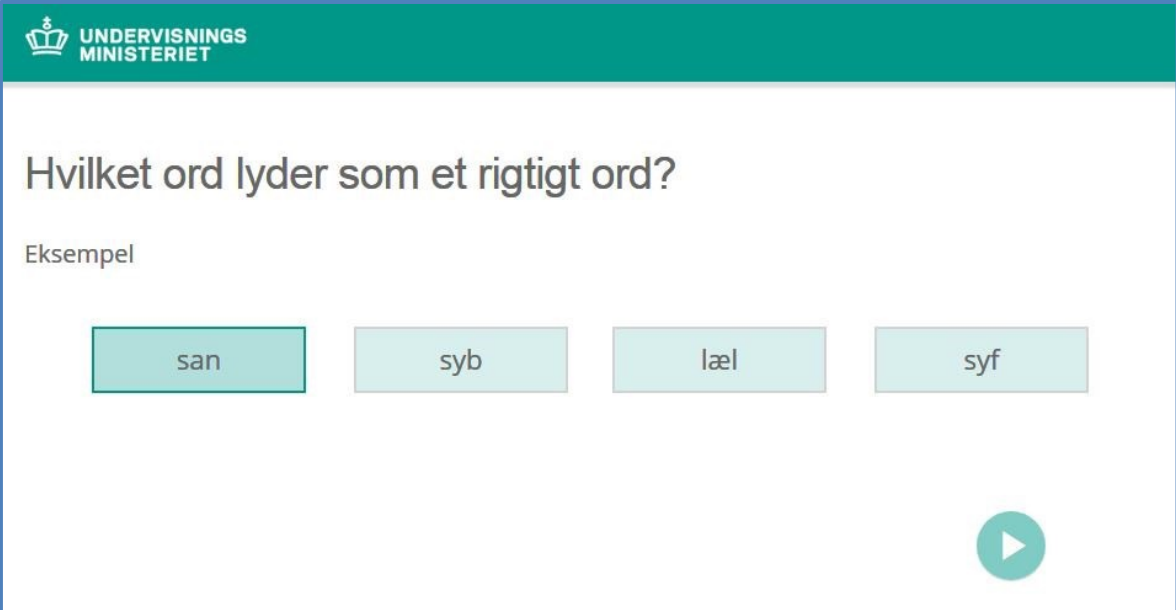
[Der gives korrigerende feedback: ”Dit svar er rigtigt.” Eller: ”Det rigtige svar er bille- det med en grøn ramme om.”] Klik på pilen.”

”Klik på det billede, der passer til det ord, du hører: *sol*”.

[Der gives korrigerende feedback: ”Dit svar er rigtigt.” Eller: ”Det rigtige svar er bille- det med en grøn ramme om.”] Klik på pilen.”

”Nu skal du lave resten af opgaverne. Hvis du vil springe en opgave over, skal du klik- ke på pilen. Testen går automatisk videre, hvis du bruger for lang tid på en opgave. Klik på pilen for at starte.”

Ordlæsning. Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?

UNDERVISNINGSMINISTERIET

Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?

Eksempel

san syb læl syf

▶

”I denne opgave skal du finde det ord, der lyder som et rigtigt ord, når man siger det. Ordene er ikke stavet rigtigt, men et af dem lyder som et rigtigt ord. I det første eksempel er der en grøn ramme om ordet *san*, fordi det lyder som det sand, der er ved stranden eller i en sandkasse. De tre andre ord lyder *syb*, *læl*, *syf*. Klik på pilen for at gå videre.”

UNDERVISNINGSMINISTERIET

Hvilket ord lyder som et rigtigt ord?

Eksempel

tyfd fæsd kruf føse

▶

”Her er fire nye ord. Ordene bliver ikke læst op. Du skal klikke på det ord, der lyder som et rigtigt ord.”

[Korrigerende feedback: ”Det rigtige svar er *fæsd* (*fes*). Klik på pilen.”]

”Her kommer det sidste eksempel. Klik på det ord, der lyder som et rigtigt ord.” [Korrigerende feedback: ”Det rigtige svar er *sda* (*stå*). Klik på pilen.”]

”Nu har du fem minutter til at lave så mange opgaver, som du kan. Hvis du vil springe en opgave over, skal du klikke på pilen. Klik på pilen for at starte.”

[De fem minutter begynder, når deltageren klikker på pilen.]